

Ukázky otázek z přijímacího testu do bakalářského studijního programu Společenské vědy se zaměřením na vzdělávání na 2. stupni ZŠ z let 2024 a 2025 (u uzavřených otázek je vždy správně jedna odpověď).

Jiným výrazem pro gnoseologii je:

- a) noetika
- b) ontologie
- c) etika
- d) metafyzika

Immanuel Kant není autorem spisu:

- a) *Kritika praktického rozumu*
- b) Kritika čistého rozumu
- c) Kritika povinnosti
- d) Kritika soudnosti

Tzv. konsensuální teorie pravdy se zakládá na přesvědčení, že:

- a) za pravdivé lze prohlásit to, na čem se shodne skupina různých subjektů
- b) pravda je založena na shodě věci a rozumu
- c) shodnout se můžeme jen na nepoznatelnosti světa
- d) v otázkách pravdy není možné dojít ke konsensu

John Locke je ideově řazen k:

- a) liberalismu
- b) konzervatismu
- c) socialismu
- d) nacionalismu

Bývalá německá spolková kancléřka v letech 2005 – 2021 Angela Merkelová zastupovala stranu:

- a) FDP
- b) CDU
- c) SPD
- d) Die Grünen

Současná Ústava ČR vstoupila v účinnost dne:

- a) 29.12.1989
- b) 16.12.1992
- c) 1.1.1993
- d) 21.11.1996

V čele německé vlády stojí (funkce):

Inflace se vyznačuje:

- a) zvyšováním hladiny průměrné úrovně cen všech statků a služeb v průběhu delšího období
- b) snižováním hladiny průměrné úrovně cen všech statků a služeb v průběhu delšího období
- c) stabilitou hladiny průměrné úrovně cen všech statků a služeb v průběhu delšího období
- d) stabilitou a zároveň snižováním průměrné úrovně cen všech statků a služeb v průběhu delšího období

Přímé daně jsou:

- a) daně placené přímo fyzickými a právnickými osobami
- b) daně neplacené přímo fyzickými a právnickými osobami
- c) daně připočítávané k cenám zboží
- d) daně připočítávané k cenám služeb

Doplňte následující větu:

Zkratka DPH znamená

V čele Sovětského svazu stanul po odvolání N. Chruščova:

- a) L. Brežněv
- b) J. Andropov
- c) M. Gorbačov
- d) K. Černěnko

Milada Horáková byla popravena v roce:

- a) 1945
- b) 1950
- c) 1955
- d) 1960

Který z těchto politiků nepodlehl atentátu:

- a) J. F. Kennedy
- b) A. Lincoln
- c) M. L. King
- d) R. Reagan

Jak se jmenoval první člověk na Měsíci?

Kdo je autorem konceptu „anomie“ v sociologii?

- a) Émile Durkheim
- b) Max Weber
- c) Talcott Parsons
- d) Robert K. Merton

Co označuje sociologie pojmem „latentní funkce“?

- a) Teoretické koncepty, které nemají žádný praktický dopad na fungování společnosti.
- b) Nezamýšlený, neočekávaný a často nepředvídatelný důsledek určitých vědomých lidských činností.
- c) Procesy, které jsou veřejně uznávané a vysoce viditelné ve společnosti.
- d) Hlavní a záměrně sledované cíle a účely určité lidské činnosti nebo jednání ve společnosti.

Termín „sociální stratifikace“ označuje ten fakt, že:

- a) společnost netvoří sociálně homogenní celek, nýbrž je vnitřně rozdělena do vrstev
- b) společnost je řízena prostřednictvím specifických sociálních institucí a organizací
- c) společnost směřuje k dynamické rovnováze prostřednictvím dodržování sociálních hodnot a norem
- d) společnost se rozpadá, přestávají v ní platit zákony a dosud uznávaná pravidla soužití

Kdo je autorem slavné sociologické práce *Všichni hrajeme divadlo: sebeprezentace v každodenním životě*?

Jak se nazývá vědní disciplína, která studuje lidské populace a zkoumá proces jejich reprodukce (rození, umírání, migraci)?

Mnozí lidé si pod pojmem rovnost představují, že by všichni měli dostávat totéž. Jenže skutečná rovnost znamená rovné příležitosti – a ty často vyžadují různý přístup k různým lidem. Dítě, které vyrůstá v sociálně znevýhodněném prostředí, potřebuje pro dosažení téhož cíle více podpory než dítě, které má doma přirozenou podporu a zdroje. Stejný přístup ke všem tedy paradoxně může vést k prohlubování nerovností. Rovnost není o tom, že každý dostane stejný batoh, ale že každý dostane batoh, který zvládne unést. Je to náročnější cesta, ale jediná, která vede ke spravedlnosti. (ChatGPT)

Která z následujících možností nejlépe shrnuje hlavní myšlenku výše uvedeného textu?

- a) Spravedlnost znamená, že by každý měl mít to, o co se zasloužil.
- b) Spravedlnost znamená poskytnout každému pokud možno stejné výchozí podmínky podle jeho potřeb.
- c) Spravedlnost znamená, že každý dostane stejně.
- d) Spravedlnost znamená, že bohatí by měli podporovat znevýhodněné.

Který z následujících politických směrů má nejbližší k myšlence vyjádřené ve výše uvedeném textu?

- a) klasický (ekonomický) liberalismus
- b) komunismus
- c) moderní (sociální) liberalismus
- d) populismus

Který z následujících příkladů by byl v rozporu s výše uvedeným textem?

- a) Děti ukrajinských uprchlíků v ČR by měly mít přijímací zkoušky z matematiky ve svém jazyce.
- b) Senioři by měli mít nárok na snížené ceny určitých služeb (jízdné, vstupné apod.).
- c) Při přijímacích zkouškách na víceletá gymnázia by měl rozhodovat pouze výkon dětí u zkoušky.
- d) Stát by měl podporovat doučování dětí z vyloučených lokalit.

Ukázky otázek z přijímacího testu do magisterského studijního programu Učitelství pro 2. stupeň základních škol se specializací výchova k občanství z let 2024 a 2025 (u uzavřených otázek je vždy správně jedna odpověď).

Autorem spisu *Teorie spravedlnosti* byl:

Jak se jmenuje současný prezident Polska?

- a) Bronisław Komorowski
- b) Donald Tusk
- c) Andrzej Duda
- d) Mateusz Morawiecki

Stálým členem Rady bezpečnosti OSN není:

- a) Spojené království Velké Británie a Severního Irska
- b) Německo
- c) Čína
- d) Francie

Znakem poloprezidencialismu je:

- a) možnost kohabitace (prezident z opačného tábora než premiér a vláda)
- b) absence funkce premiéra
- c) slabé pravomoci prezidenta směrem k vládě
- d) nepřímá volba prezidenta parlamentem

Kdy byl vyhlášen Slovenský stát?

- a) 1938
- b) 1939
- c) 1940
- d) 1941

Která země nebyla součástí Jugoslávie?

- a) Černá Hora
- b) Makedonie
- c) Albánie
- d) Slovinsko

V jakém roce došlo k prvnímu použití atomové bomby?

Hrubý domácí produkt reálný (HDPr) nám udává celkovou peněžní hodnotu finálních statků a služeb, vyjádřenou:

- a) v běžných cenách
- b) v cenách předchozího roku
- c) ve stálých cenách
- d) v prodejních cenách

Který ukazatel se využívá při měření inflace?

- a) hrubý domácí produkt na obyvatele
- b) index spotřebitelských cen (CPI)
- c) míra nezaměstnanosti
- d) hrubý národní produkt

Phillipsova křivka vyjadřuje vztah mezi:

- a) úrokovou mírou a mírou růstu investic
- b) mírou nezaměstnanosti a mírou inflace
- c) mírou nezaměstnanosti a úrokovou mírou
- d) mírou inflace a úrokovou mírou

Co dostanete, pokud nominální úrokovou sazbu očistíte o míru inflace?

S kterou z následujících dvojic pojmů pracuje ve svém díle Max Weber?

- a) členské skupiny – referenční skupiny
- b) přední region – zadní region
- c) typizace – habitualizace
- d) předurčení – askeze

Co je charakteristické pro tzv. regresivní typ věkové pyramidy?

- a) Dětská složka v populaci výrazně převažuje nad složkou ekonomicky aktivních i složkou lidí v důchodovém věku.
- b) Základna pyramidy, která reprezentuje mladší věkové skupiny, je relativně úzká ve srovnání s horní částí pyramidy.
- c) Jde o typický model populace rozvojových zemí.
- d) Dětská složka v populaci je zhruba v rovnováze se složkou ekonomicky aktivních.

Sociolog hodlá zkoumat postoje středoškolských studentů v České republice. Kontaktuje proto 1000 studentů z různých středních škol v ČR. Těchto 1000 studentů tak bude tvořit:

- a) populaci
- b) závislou proměnnou
- c) vzorek
- d) medián

Zakladatelem sociologického směru etnometodologie je:

Francouzská revoluce přinesla do Evropy zásadní změny, zejména v politickém uspořádání. Od té doby dochází k přechodu od absolutistických _____ k demokraciím, pro něž je klíčová lidová mobilizace: lidé mají právo podílet se na politickém dění, což dříve náleželo pouze šlechtě. Pojmy „pravice“ a „levice“ pocházejí z období Velké francouzské revoluce, kdy politické rozdělení získalo svůj dnešní bipolární charakter. Na základě zasedacího pořádku u krále se pravice a levice ustálily: po pravici krále seděli zástupci prvního a druhého stavu (tedy církve a šlechty, kteří se do té doby jako jediní podíleli na moci), po levici třetí stav (zástupci dalších občanů, „lidu“). Před revolucí nebylo takové rozdělení potřeba, protože politika byla záležitostí elit a nevyžadovala širší mobilizaci lidu. (podle J. Charváta a podcastu Politický extremismus, Vinohradská 12)

Které z následujících slov se nejlépe hodí na vynechané místo v textu, aby zůstal zachován jeho smysl?

- a) tyranií
- b) monarchií
- c) republik
- d) autokracií

„...kdy politické rozdělení získalo svůj dnešní bipolární charakter.“

Kterou z následujících možností by šlo nahradit uvedený úsek textu, aby smysl textu zůstal zachován?

- a) kdy došlo v politice k protikladnému vymezení dvou ideových směrů.
- b) kdy se politická mapa rozdělila na tři zásadně odlišné bloky.
- c) kdy se politická scéna rozdělila na dva podobně smýšlející tábory.
- d) kdy se politické rozdělení stalo příčinou mentální poruchy osobnosti.

Která z následujících možností je v souladu s výše uvedenou ukázkou?

- a) Pojmy pravice a levice označují skupiny mobilizovaného lidu s odlišnými názory.
- b) Pojmy pravice a levice vznikly podle zasedacího pořádku u krále během Velké fr. revoluce: Pravici tvoří zástupci lidu, levici zástupci církve a šlechty.
- c) Pojmy pravice a levice jsou výdobytkem demokracie.
- d) Pojmy pravice a levice vznikly podle zasedacího pořádku u krále během Velké francouzské revoluce: Pravici tvoří zástupci církve a šlechty, levici zástupci lidu.